

St. Aloysius College

Meer dan 100 jaar

Wie was St. Aloysius?

St. Aloysius is de patroon van de school. St. Aloysius werd als Aloysius van Gonzaga op 9 maart 1568 geboren in Castiglione in Noord Italië. Hij was de oudste zoon van Ferdinand, markies van Castiglione, en Martha, gravin van Tana Santena. Aloysius was de eerste page aan het hof van de Hertog van Matua. Later was hij hoveling aan het hof, van de ons ook bekende, Koning Filips 11 in Madrid. De tijd waarin hij leefde was onrustig, er waren veel grote tegenstellingen die vaak uitliepen op oorlogen en verwoestingen. 1568, het geboorte jaar van Aloysius, kennen wij uit de geschiedenis als het begin jaartal van de 80-jaar durende oorlog tussen De Nederlanden en Spanje. Er veranderde veel ook in die tijd in de kennis en wetenschap. Daardoor gingen de mensen anders tegen dingen aankijken. De verschillen in opvatting leidden weer vaak tot meningsverschillen. Het was de tijd van de reformatie, dat is de scheuring in de Rooms-katholieke kerk: de protestanten stelden zich buiten de Roomse kerk. Net als altijd in de geschiedenis van de mensheid, waren de mensen ook nu op zoek naar zekerheid en warmte in hun leven. Veel mensen spanden zich in voor een betere wereld.

Zo ook Aloysius van Gonzaga. Hij bemiddelde in een ruzie tussen de Hertog van Mantua en zijn vader. Hij besliste dat als zijn vader zou overlijden, hij afstand wilde doen van de erfenis. De erfenis zou naar zijn broer Rudolf moeten gaan. Zijn vader was het daar aanvankelijk helemaal niet mee eens.

Aloysius trad in het klooster bij de orde van de Jezuïeten, een strenge orde. Daar viel hij op door zijn manier van optreden. Hij was open en eerlijk, hield rekening met anderen en probeerde anderen te helpen, waar hij kon. Dat was lang niet altijd makkelijk, meer dan eens werd hij zeer teleurgesteld.

Toen in Rome een pestepidemie uitbrak, ging hij naar Rome om de pestlijders te helpen. Hij werd besmet en stierf op 21 juni 1591 aan de pest. In 1729 werd hij door de paus uitgeroepen als beschermheer van de studerende jeugd. Zijn sterfdag is zijn feestdag geworden: 21 juni. De school is naar St.-Aloysius vernoemd.

Hilversum en de fraters

De fraters vestigden zich in 1904 in Hilversum in het huis van Elizabeth Petronella de Wit aan de Langestraat Zij begonnen met onderwijs aan de St. Vitusschool en de St. Jansschool. In 1909 kwam de St. Aloysiusschool erbij, die vanaf 1910 begon met een M.U.L.O. (Meer Uitgebreid Lager Onderwijs)-opleiding. In 1909 hebben de fraters aan de Oude Amersfoortseweg de Kweekschool Ludgerus opgericht. Bij deze kweekschool gingen de fraters wonen in een klooster. Hilversum werd groter. Er kwamen nieuweparochies en nieuwe scholen bij. De mensen gingen meer buiten het centrum wonen, dus werd in 1933 de St.-Vitusschool gesloten.

In 1937 werd de St. Aloysius-U.L.O. (Uitgebreid Lager Onderwijs) gesplitst in de St. Aloysius lagere school en de St. Aloysius U.L.O. De U.L.O. trok in het leeggekomen gebouw van de St. Vitusschool. Op beide scholen bleven de fraters werken. Ook in die tijd veranderde het onderwijs. In 1943 werd de St. Vitusschool opnieuw opgericht, maar nu als een V.G.L.O. (Voortgezet Lager Onderwijs). In 1952 werd de St. Jansschool opgeheven. De St. Vitus V.G.L.O. trok in het leeg gekomen gebouw van de St. Jansschool. Er werd een beroep op de fraters gedaan door het bisdom om onderwijzers beschikbaar te stellen voor een school in Veendam en andere scholen in Groningen. Ook werden er fraters gevraagd voor de missie. Dit had tot gevolg dat in 1962 de meeste fraters de St. Aloysius lagere school verlieten. Ook aan de andere Rooms-katholieke scholen in Hilversum, werd het aantal fraters dat les gaf fors minder. De aandacht voor het onderwijs bleef, als er problemen waren, staken de fraters een helpende hand toe. In de jaren '60 was het voor de St. Aloysius U.L.O. vaak moeilijk om aan docenten te komen. Er heerste woningnood in Het Gooi. Een voorbeeld is frater Sebastianus die in 1962 gepensioneerd werd, maar de dag na zijn pensionering weer naar school ging, omdat er toch les gegeven moest worden en er voor hem geen opvolger was.

In de jaren daar op volgend nam het aantal fraters dat les gaf verder af. In 1970 waren nog maar twee fraters verbonden aan de St.-Aloysius. In 1973 was alleen frater Gerlach Versteeg nog verbonden aan de school als directeur. In 1975 trad hij terug als directeur, maar bleef nog tot zijn overlijden in 1977 voor een aantal uren verbonden aan de school. Zijn overlijden betekende voor de St. Aloysius, intussen een Mavo, een afscheid van de fraters.

Hij werd opgevolgd als directeur door de heer A.G. van Leeuwen. De afnemende belangstelling voor de kerk, veranderingen en fusies in het onderwijs hadden hun weerslag op het werk van de fraters in Hilversum. De Kweekschool, inmiddels Pabo- Ludgerus, fuseerde met de Pabo in Utrecht. De fraters hadden zich in 1909 aan de oude Amersfoortseweg in de Kweekschool gevestigd, door de fusie kwam ook hier een einde aan. Het klooster werd opgeheven en de E.O. trok in het gebouw. De fraters vertrokken naar diverse adressen in Hilversum van waaruit zij hun parochiewerk voortzetten. De heer Van Leeuwen werd opgevolgd door de heer J.M.N. Visser, die op zijn beurt plaats maakte voor de heer Paul Vlaming. De St. Aloysius Mavo overleefde de fusiegolf in het onderwijs, bleef bestaan als een van de twee categorale mavo-scholen in Nederland. De school neemt in de Hilversumse gemeenschap een bijzondere plaats in omdat leerlingen die op de grote scholen zich verloren voelen in de massa er hun plek

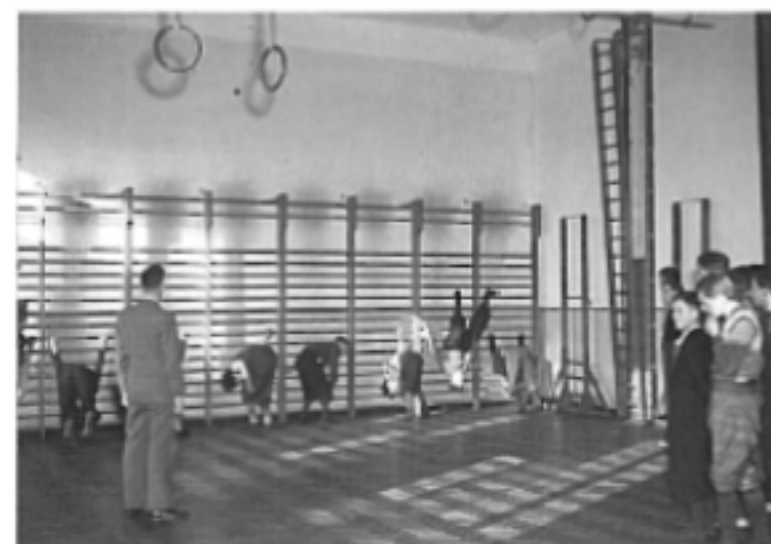
vinden. Er is veel veranderd in het onderwijs, maar er wordt nog steeds gewerkt vanuit idealisme en liefde voor het onderwijs. Het werk door de fraters begonnen, wordt voortgezet.

De bouw van de school

De bouw van de scholen moest gebeuren aan de Schapenstraat (nu Prins Bernhardstraat). Op dit terrein stond een bouwvallig huis, genaamd "Van Ouds Rosendaal", dat eigendom was van de St. Vitusparochie. Hoewel er bezwaren waren, het terrein zou te klein zijn en de sloop van het huis was niet terecht, werden de plannen toch doorgezet.

In het jaar 1903 werd onder de leiding van architect R. Andriessen door aannemer B. van Rijn met de bouw begonnen. In het volgend voorjaar was de school klaar.

De bovenetage was voor leerlingen uit de welvarende klasse, de begane grond was voor minder vermogende leerlingen en de leerlingen uit de tussenklasse.

1905-1910: Snelle groei

Er werd begonnen met 120 leerlingen, in 1905 waren er 303 leerlingen. Deze groei zette zich door van 373 (1906), 412 (1907), tot 608 leerlingen in 1908. De groei maakte uitbreiding noodzakelijk. Er kwam in 1908 een vleugel bij.

De nieuwbouw werd gerealiseerd aansluitend aan het bestaande complex aan het Achterom.

Er kwam ook een gymnastieklokaal bij, voor die tijd een grote bijzonderheid. Op het terrein aan de Schapenstraat waren nu drie scholen gevestigd: de St. Vitusschool, voor de armen, de St. Jansschool als tussenschool en de St. Aloysiusschool in de uitbreiding voor de meer gegoeden. Frater Alphonsus Jellema werd het hoofd van de St. Aloysius en hij startte met 75 leerlingen uit de welvarende klasse

100 jaar Gebouw

De St. Aloysius was een M.U.L.O.-school. Het aantal leerlingen nam steeds toe, dus in 1919 werd er weer uitgebreid. Tot 1972 heeft dit complex bestaan. Door de plannen en de realisatie van een rondweg in Hilversum moest het gebouw van de St. Aloysius aan het Achterom en het gedeelte van de school aan de Schapenstraat (toen in gebruik door de St. Jansschool) wijken voor de slopershamer.

Het oude gedeelte van de school is het restant van de gebouw uit 1903 en bestaat al meer dan een eeuw!

1920-1940: Groei naar volwassenheid

Hilversum groeide sterk. De opkomst van de radio; de vestiging van de radio-omroepen in Hilversum, maakte dat het aantal inwoners gestaag toenam. De scholen groeiden mee. De techniek ging ook aan de U.L.O. niet voorbij. In 1926 kreeg de school elektrisch licht. In 1928 werden heel vooruitstrevend de kachels vervangen door centrale verwarming.

1935 maakte het aantal leerlingen dat op een rijwiel naar school kwam de plaatsing van een rijwielstalling noodzakelijk.

In 1937 werd de tunnel onder het spoor aangelegd.

De gemeente Hilversum deed een beroep op het bestuur van de St.-Aloysiusschool om een deel van de grond voor de school af te staan. Om de toegang tot de tunnel mogelijk te maken werd de Prins Bernhardstraat gerealiseerd. De gemeente betegelde in ruil voor de grond voor de school, de speelplaats achter het gebouw.

Met ingang van 1937 verhuisde de U.L.O. naar het gebouw van de sinds 1933 opgeheven St. Vitusschool. De plannen om op die plek een nieuwe school te bouwen konden niet verwerkelijkt worden. Men besloot enige belangrijke verbeteringen aan te brengen en te wachten op betere tijden.

1940-1945: De Tweede Wereldoorlog

De Tweede Wereldoorlog bleef niet zonder gevolgen voor de St. Aloysius-U.L.O. De kolen waren schaars, de school maakte gebruik van de gebouwen van andere scholen en andere scholen trokken gedeeltelijk in bij de St. Aloysius. De schooltijden werden ingekrompen. De schoolleiding probeerde ondanks de maatregelen van de bezetter, zo goed mogelijk onderwijs te geven. Om te voorkomen dat een aantal leerlingen van de St. Aloysius in de Arbeitseinsatz zouden belanden, werd in 1943 een handelsklas geformeerd. Voor de fraters had de oorlogstijd tot gevolg dat zij het klooster aan de Oude Amersfoortseweg moesten verlaten en hun intrek moesten nemen in "Jagtlust" tussen Laren en Blaricum.

1945-1950: Wederopbouw en herstel.

In 1945 werd ons land bevrijd, maar dat betekende in eerste instantie geen einde aan de problemen. Wat te doen met de examenkandidaten? Zij hadden maar betrekkelijk weinig les gehad. In deze uitzonderlijke situatie hoefden zij geen examen te doen, maar kregen het diploma op gezag van de school.

Het nieuwe hoofd van de St. Aloysius U.L.O. kreeg de school snel weer in het goede spoor. Ondanks dat het op veel terreinen nog regelmatig behelpen was door schaarste. In de naoorlogse jaren kondigden zich de voorboden aan van ingrijpende veranderingen in het onderwijs. Hilversum groeide weer dapper door. De stroom van leerlingen die na de lagere school ging verder leren ook. Op 15 september 1946 bereikte de school het hoogste aantal leerlingen tot dan toe: **263.**

In 1951 werd frater Alfred tot hoofd benoemd. De periode van wederopbouw en herstel had men min of meer achter zich gelaten. De plannen voor nieuwbouw kwamen weer ter tafel. Maar weer kreeg men de zaak niet rond. Er werd besloten tot een ingrijpende verbouwing en gedeeltelijke nieuwbouw. Het ging om het gedeelte in gebruik bij de St. Aloysius. Daar werd het natuurkundelokaal verbouwd. Ook aan deze kant van het gebouw werd "de kop" gesloopt. Op het vrij gekomen deel van het terrein kwam nieuwbouw. Vier nieuwe lokalen, twee toiletgroepen, een kamer voor de schoolarts en een kamer voor het hoofd. Daarnaast werd de ingang van de school naar de kant van de speelplaats verplaatst. Toen ontstond ook de ruimte die nu dienst doet als docentenkamer, in die tijd was dit gewoon een klaslokaal.

In het gedeelte waar de St. Vitus-V.G.L.O. in 1954 (na de opheffing van de St. -Jansschool in 1952) ingetrokken was, vond een ingrijpende verbouwing plaats. Zo kreeg die school een nieuwe ingang, maar verdween een markant gedeelte van het gebouw.

1950-1960: Groei en ruimtegebrek

De school groeide in de vijftiger jaren. Er werden noodlokalen geplaatst. Er bleef ruimtegebrek. Het U.L.O.-onderwijs maakte een periode van sterke groei door. Hilversum telde aan het eind van de vijftiger jaren 10 U.L.O.-scholen. Ook voor de St. Aloysius scheen de toekomst er florissant uit te zien.

1960-1970: Veranderingen in het onderwijs

In de jaren '60 was het moeilijk om geschikte docenten te vinden. De woningnood had hiermee te maken. Elke vacature betekende in die tijd een probleem. Fraters uit Utrecht verleenden assistentie, evenals gepensioneerd docenten. In 1962 werd de eerste vrouw aan de Aloysius benoemd; mevrouw H. Mulder. In 1968 kwam er nog een vrouwelijke docent bij.

In 1965 kreeg de school een eigen bestuur. Dat schoolbestuur ging een moeilijke tijd tegemoet. Aan het eind van de zestiger jaren daalde het leerlingen aantal sterk. De verschuiving in de schoolkeuze en de doorwerking van de nieuwe onderwijsstructuur beïnvloedden de leerlingenstroom.

In 1969 ging men er toe over ook meisjes op de school toe te laten.

In 1967 werd de school een experimenteerschool, dit als voorbereiding van de invoering van Mammoetwet in 1968. De St. Aloysius Mavo was geboren.

1970-1980: Donkere wolken pakken zich samen

In 1971 bereikte het leerlingenaantal een dieptepunt. 187 leerlingen telde de school nog maar. De school dreigde te klein te worden. Overal fuseerden scholen; schaalvergroting was het adagium. Er kwam een principebesluit dat het einde van de St. Aloysius aankondigde.

17 september 1973 vergaderden ouders en docenten over de dreigende sluiting van de school. Er werd besloten niet bij de pakken neer te gaan zitten, maar een stuurgroep op te richten die zich ging inzetten voor het behoud van de school.

De werkzaamheden werden gebundeld in de SOKAM (Stuurgroep Ouder Kontakt Aloysius Mavo). Deze stuurgroep heeft baanbrekend werk verricht en uiteindelijk het voortbestaan van de school gerealiseerd. In 1977 werd het principebesluit om de school te sluiten, eindelijk ongedaan gemaakt. Inmiddels bezochten in dat jaar weer 402 leerlingen de school.

1980-heden: Van basisvorming naar vmbo

In de 80'er jaren kwam de basisvorming. Onderwijs is nooit saai. Veel veranderingen vonden plaats. De St. Aloysius wist zich te handhaven als categorale school tussen al die grote scholengemeenschappen. De kleinschaligheid

werd de kracht van de school. In 2002 werd de Mavo vervangen door het V.M. B.O. (Voortgezet Middelbaar Beroeps Onderwijs). De Aloysius heeft ervoor gekozen om alleen onderwijs te bieden aan leerlingen in de zogenaamde "Theoretische leerweg" hetgeen in de praktijk erop neer komt dat er normaal op Mavo-niveau wordt lesgeven. Daarom blijft de Aloysius gewoon de Aloysius Mavo heten. Naast de Mavo biedt de school ook Havo-onderbouw (klas 1 t/m 3) aan. Havo-leerlingen kunnen examen doen op het Alberdingk Thijm College.

2012: het nieuwe schoolgebouw aan de Schapenkamp

Het oude pand aan de Prins Bernhardstraat gaat Verdwijnen. In de zomer van 2012 zal het nieuwe gebouw aan de Schapenkamp worden betrokken. Dit gebouw geeft ruimte aan het onderwijs waar de school voor staat: actief lerende kinderen die in staat worden gesteld zelf verantwoordelijkheid te nemen voor hun leerprestaties.

Het nieuwe gebouw komt aan de achterkant van het schoolterrein te staan, centraal in het centrum van Hilversum op nog geen drie minuten van trein- en busstation, voor iedereen goed bereikbaar.

